

HRVATSKA RIJEČ

LIST ZAJEDNICE HRVATA U RS MAKEDONIJI

Veljača 2023. G. BR. 45

**"PREDSTAVLJAMO
HRVATSKE
EUROZASTUPNIKE"
- KARLO
RESSLER**

**"INTERVIEW
PROF DR. GOCE
NAUMOVSKI"**

ODRŽAN 23. GODIŠNJI SABOR ZAJEDNICE HRVATA

**ВЕСНИК НА
ЗАЕДНИЦАТА НА ХРВАТИ
ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА**
**GLASILO ЗАЈЕДНИЦЕ ХРВАТА
У РЕПУБЛИЦИ СЈЕВЕРНОЈ МАКЕДОНИЈИ**

Za nakladnika:
Nevenka Kostovska

Glavna i odgovorna urednica:
Nevenka Kostovska

Redakcija:
Vlaho Brangjolica
Josip Tunić
Nenad Nemet
Violeta Kalić
Jadranka Čadinovska
Matilda Petrovska
Naum Dunoski
Drago Kotaranin
Nada Maretić
Žarko Kamčev
Mirjana Vasileva
Jasna Knapić-Shaughnessy

Lektor:
Marko Pavelić

Fotografije:
Vlaho Brangjolica

Grafički dizajn:
Vinsent Grafika, Skopje

Tisak:
Vinsent Grafika, Skopje

Nakladnik:

Zajednica Hrvata u R.S. Makedoniji, Skopje
Nikola Parapunov b.b. Zgrada 8.

Poštanski pretinac: 832
Mob.: 078 383 696

**Glasilo se tiska financijskom potporom
Средишњег државног уреда за Хрвате
изван Републике Хrvatske**

**Весникот финансиски е поддржан од
Средишна државна канцеларија за Хрвати
вон Република Хrvatska**

UREDNIKOV KUTAK

SABOR ЗАЈЕДНИШТВА И JASNE VIZИJE DALJNJE RADA I DJELOVANJA

U subotu 17. prosinca 2022 u dvorani Savjeta Grada Skoplja, održan je 23. Redovni Godišnji Sabor ZHRSM-a, na kojem su pored prisustva delegata Godišnjeg Sabora, nazočili uzvanici iz političkog, društvenog i javnog života Makedonije. Usvojeni su Godišnji izvještaj o radu Zajednice za 2022 godinu, Godišnji plan i program rada Zajednice za 2023. godinu te Godišnji financijski izvještaj i Izvještaj Nadzornog odbora.

U svom uvodnom govoru istakla sam da je glavna misija rada zajednice - promicanje, njegovanje, razvoj i očuvanje hrvatskog identiteta okupljanjem što većeg broja Hrvata u RS Makedoniji te ostvarivanjem, zaštitom i usklađivanjem njihovih interesa i provođenjem aktivnosti na poboljšanju i unapređenju života, zajedno s drugim državljanima RS Makedonije. No, u isto vrijeme, potenciram da se teži da Zajednica postane moderna, nevladina organizacija koja se intenzivno zalaže za dobrobit svih Hrvata u RS Makedoniji; otvorena za suradnju s drugim sličnim nevladnim organizacijama u zemlji i inozemstvu, a radi stvaranja mostova za bolju kulturnu i drugu suradnju.

Ističem da je ZHRSM tijekom 2022. godine, postigla neočekivano velike rezultate u svojim aktivnostima i praktičnom realizacijom cijelog niza projekata, da je postala bitni društveni faktor prepoznat u Makedonskoj javnosti i od strane Makedonske Vlade, potencirala sam odličnu suradnju s „Središnjim državnim uredom za Hrivate izvan Republike Hrvatske“ i državnim tajnikom g. Zvonkom Milasom kao i s drugim Vladinim institucijama Republike Hrvatske. Istovremeno je naglašena i isključivo uspješna suradnja s makedonskim institucijama (s „Ministarstvom za vanjske poslove“, s „Ministarstvom političkog sistema i odnosa između zajednica“ i „Agencijom za ostvarivanje prava zajednica“).

U radnom dijelu Sabora, pokraj usvajanja svih izvještaja, izvršeno je i kadrovsko doekipiranje radnih tijela Zajednice u cilju jačanja kadrovske kaptitete i promoviranja Zajednice Hrvata u RS Makedoniji kao glavnog stožera budućeg sistemskog rješenja poboljšanja položaja manjebrojnih zajednica u RS Makedoniji.

Po završetku Sabora, za delegate i goste Sabora, u prostorijama Zajednice je organiziran domjenak, u okviru kojeg je organizirano i zajedničko gledanje nogometne utakmice Svjetskog prvenstva za treće mjesto, gdje je Hrvatska pobijedila Maroko 2:1 i osvojila brončanu medalju. Čestitke Vatreni!!

Dragi prijatelji, završetkom božićnih i novogodišnjih blagdana, i s prvom sjednicom novog Predsjedništva, spremni smo za operacionaliziranje svih utvrđenih aktivnosti u Godišnjem planu i programu rada ZHRSM za 2023. godinu. Novi članovi, nova kadrovska rješenja, daju nadu za naš daljnji uspjeh!

Iskreno,

Nevenka Kostovska, Predsjednica ZHRSM

ODRŽAN 23. REDOVNI GODIŠNJI SABOR ZHRSM

U subotu 17. prosinca 2022. u dvorani Savjeta Grada Skopja, održan je 23. Redovni Godišnji Sabor ZHRSM-a, na kojem su pored prisustva delegata Godišnjeg Sabora, načočili uzvanici iz političkog, društvenog i javnog života RS Makedonije.

U svim izlaganjima, Predsjednica Kostovska i delegati Sabora, niz aktivnu i plodnu diskusiju su istakli nekoliko važnih tema:

POVIJESNI TRENUTAK ZA HRVATE U REPUBLICI SJEVERNOJ MAKEDONIJI

Istaknuto je, da je RS Makedonija, tijekom dvogodišnjeg perioda, pored članstva u NATO savezu, utemeljila svoj put i ka punopravnom članstvu Europskoj Uniji, a s Hrvatskim političkim i diplomatskim iskustvom, Makedonija vidi svoju šansu za napredak u prepristupnim pregovorima. Naglašeno je da je primjereno vrijeme da Republika Hrvatska ojača svoj utjecaj ne samo u Makedoniji već i drugim državama gdje Hrvati imaju status manjine i koje su već u procesu pregovora sa EU (Srbija i Crna Gora).

Potencirano je, da se radi o jako osjetljivom političkom momentu za Makedonsku javnost. No, s druge strane, strateški je cilj da kao hrvatska zajednica, budemo dio preambule Ustava RS Makedonije, na kraju krajeva i kao reciprocitet tome što je Republika Hrvatska priznala i Makedonski narod i makedonski jezik u svome Ustavu. Republika Hrvatska svojom inkluzivnom europskom i politikom prema Zapadnom Balkanu, aktivno uključi i RS Makedoniju, i s time Hrvatska može bitno ojačati položaj Hrvatske manjine u Makedoniji, a prije važnih političkih procesa koje nas očekuju u 2023. godini, a to je utvrđivanje pravnog statusa Hrvata - Otvaranje postupka za promjenu preambule Ustava RSM-a kojim se

navodi manjebrojne zajednice u RSM-u (prvenstveno za hrvatsku zajednicu kao i za druge manjebrojne zajednice npr. Egipćane, Crnogorce, Bugare, Židove....)

Kao prilog ove teze, navedeno je da je Zajednica unazad 3 godine uspješno realizirala projekte financirane od strane Makedonskih institucija baš na temu poboljšanja položaja Hrvatske manjine u RS Makedoniji, projekte koji su bili prepoznatljivi i uspješno prezentirani Makedonskoj javnosti, što je svakako pridonijelo do općeg prihvatljivog konzusa makedonske javnosti i institucija o potrebi da i Hrvati budu dio Preamble Ustava RS Makedonije.

Navedeni proces podrazumijeva opreznu komunikaciju. Naše Hrvate u Makedoniji pokušavamo ohrabriti u ostvarivanju našeg cilja, Makedonskoj javnosti pokušavamo objasniti da ona sa tim postaje bogatija i da država iz tog procesa izlazi jača dok Hrvatskim zvaničnicima šaljemo poruke da trebaju biti uz nas u ovom opsežnom, dugom i složenom političkom procesu.

JAVNOST I TRANSPARENTNOST RADA ZAJEDNICE

Potencirano je da, realizirane aktivnosti u okviru Godišnjeg plana rada Zajednice, budu dostupne svim navedenim vidovima javnosti, da se pravilno i navremeno informiraju za sve aktivnosti, za suradnju sa partnerima i svakako o ostvarivanju ciljeva i misije Zajednice. Hrvatska zajednica prati svjetske trendove globalne komunikacije - web stranicu, na kojoj se dijele informacije o svim aktivnostima. Web portal ima više funkcija. Prvo, tu su svi važni podatci o zajednici i svakako i transparentnost rada koja je važna kako zbog članova, tako i zbog šire javnosti. Redovno se analiziraju posjećenost web portala, koji ima posjete kako iz Makedonije, tako i iz Hrvatske i cijele Regije, a ponekad ima posjeta i iz cijelog svijeta - drugih država u kojima žive Hrvati.

REALIZACIJA PROGRAMSKIH AKTIVNOSTI

Realizacija programskih aktivnosti zajednice se odnosi i na dio vezan za obilježavanje važnih datuma i događaja iz Hrvatske povijesti. Ovi me se stvara prilika za našu sveprisutnost u općoj javnosti u Makedoniji, kako preko javnog servisa tako i putem svih važnijih i popularnih web portala u državi, gdje se koristi prilika da se izraze mišljenja i stavovi po nekim društvenim temama. Uglavnom su to televizije i portalni, koji tvore na makedonskom, a neki od njih i na albanskom jeziku. Istaknuto je, da je Zajednica Hrvata u RS Makedoniji, glavni inicijator opće prihvaćenog pozitivnog mišljenja Makedonske javnosti gdje se Lijepa Naša- Republika Hrvatska doživjava kao prijateljska država, a hrvatska zajednica kao prijateljska zajednica. Na osnovu čega su ovi dojmovi makedonske javnosti za nas i Hrvatsku? Pa na osnovu informacija koje imaju i za nas i za Hrvatsku. Percepcija se tako stvara... Zato je jako važno da Zajednica Hrvata redovno i optimalno informira sveukupnu makedonsku javnost. Veliki dio aktivnosti vezani su za hrvatsku zajednicu, a realizacijom raznih projekata se daje aktivni doprinos razvoju cijelog makedonskog društva, pa zato je potrebna cijela društvena javnost. Integriranost jedne zajednice mjeri se i prema prisustvu u medijima. Potencirana je bitna sintagma da „Svi vole raditi s utjecajnima u društvu, a Zajednica Hrvata u Makedoniji je više utjecajnija nego što je brojnija, jer jako uspješno komunicira s medijima i s javnošću.

Potencirana je posebna zahvala za rad Stručne službe Predsjedništva ZHRSM, koja već niz

godina po redu vrši Stručne analize i istraživanja, koji su pokazali da Republika Hrvatska ima izvrstan model za zaštitu i promicanje cjelokupnog niza prava, kako nacionalnih manjina tako i manjebrojnih zajednica, i upravo na tu temu u lipnju 2022. godine je organizirana regionalna konferencija pod pokroviteljstvom „Agencije za ostvarivanje prava zajednica“- Vlade RS Makedonije, čiji zaključci su promovirali Zajednicu Hrvata u Makedoniji kao glavnog stožera budućeg sistemskog riješenja poboljšanja položaja manjebrojnih zajednica u RS Makedoniji.

Istovremeno, posebno je naglašena više nego uspješna suradnja u proteklom petogodišnjem periodu s g. Zvonkom Milasom, državnim tajnikom „Središnjeg državnog ureda za Hrivate izvan Republike Hrvatske“ i s članovima njegovog tima (Zamjenikom Magdićem, Specijalnim Savjetnikom Bošnjakom i s drugim), navodeći optimalnu, redovnu komunikaciju na sve aktualne teme Hrvatske dijaspore, iseljeništva i manjina.

MLADI KAO PRIORITYET

Mladi su prioritet. Upravo zbog mladih, Zajednica prati trendove, pa je prisutna na Facebooku, twitteru, Instagramu, na You-tubeu, iz opće poznatih razloga jer navedene mreže imaju svoju publiku, poseban režim rada. Danas na socijalnim mrežama možemo odabratи publiku i poslatи joj poruke koje želimo, u istom vremenu kako u Makedoniji, tako i diljem svijeta. No, u isto vrijeme nastojimo da mladi kao stožer, daju svoj aktivni doprinos da Zajednica postane moderna, nevladina organizacija koja se intenzivno zalaže za dobrobit svih Hrvata u RS Makedoniji; otvorena za suradnju s drugim sličnim nevladinim organizacijama u zemlji i inozemstvu, a radi stvaranja mostova za bolju kulturnu i drugu suradnju, a s ciljem promicanja, njegovanja, razvoja i očuvanja hrvatskog identiteta okupljanjem što većeg broja Hrvata u RS Makedoniji, ostvarivanjem, zaštitom i usklađivanjem njihovih interesa, te provođenjem aktivnosti na poboljšanju i unapređenju života, zajedno s drugim državljanima RS Makedonije

ZAKLJUČCI I PRIJEDLOZI SABORA ZHRSM

Istovremeno i paralelno s svim navedenim aktivnostima tijekom 2022 godine, u okviru Usvojenog Izvještaja o radu ZHRSM za 2022. godine, Sabor je donio slijedeće zaključke, preporuke i prijedloge, a koje su svoje mjesto našle i u Godišnjem planu i programu rada ZHRSM za 2023 godinu:

- Preporučuje se Unapređenje rada Međuvladinog mješovitog odbora (MMO-a),** u smislu većih operativnih aktivnosti dijela članova istog kao i razgledavanje mogućnosti obezbjeđivanja dopunskog budžeta za praktičnu realizaciju Zaključaka MMO, u prije svega u Makedonskim institucijama
- Preporučuje se adekvatna zastupljenost Hrvata** i njihovo zapošljavanje u državnim, javnim i lokalnim organima vlasti i učešće u javnom, političkom i ekonomskom životu RS Makedonije
- Preporučuje se unapređenje suradnje Republike Hrvatske i RS Makedonije** na kulturnom, obrazovnom, ekonomsko i političkom i dr. planu
- Preporučuje se organiziranje zajedničkih programa na Hrvatskom i Makedonskom Javnom servisu** (TV i

radio) i produbljenje suradnje medija u dvjema državama.

- Preporučuje se jačanje međusobne suradnje u okviru suradnje državnih komisija i agencija**
- Preporučuje se jačanje kapaciteta Međuvladinog mješovitog odbora (MMO) Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Sjeverne Makedonije I to MAKEDONSKOJ STRANI** - imenovanjem 3 nova predstavnika: iz MPSOZ-a, Ministarstva financija i Grada Skopja - kako bi se zaključci sa sastanaka MMO-a optimalno operacionalizirali
- Interes Zajednice **je jačanje kapaciteta "Ministarstva političkog sustava i odnosa među zajednicama"** kroz oblik promicanja i zaštite prava pripadnika zajednica kao i jamčenje zaštite etničkog, kulturnog, jezičnog i vjerskog identiteta zajednice i kroz oblik povećanja proračuna u navedenim područjima
- Interes Zajednice **je povećanje nadležnosti „Agenzije za ostvarivanje prava zajednica“ AOPZ-a** u cilju poboljšanja cijelokupnog sustava zaštite i promicanja ljudskih prava u RS Makedoniji a kroz analizu iskustva i institucionalnih obveza 2 institucije u Republici Hrvatskoj: "S Savjetom za nacionalne manjine Republike Hrvatske "koje financira godišnje programske programe svih udruga građana 21 manjine prema Ustavu Republike Hrvatske i za koje postoje podzakonski akti - kriteriji i postupci za dodjelu sredstava i S „Kancelarijom ZA LJUDSKA PRAVA I PRAVA NACIONALNIH MANJINA VLADE REPUBLIKE HRVATSKE,“ u području učinkovitog i koordiniranog sustavnog provođenja projekata za nacionalne programe i projekte za manjebrojne zajednice u RS Makedoniji.
- Povećana zastupljenost** predstavnika manjebrojnih zajednica u javnom, gospodarskom i političkom životu u Republici Sjevernoj Makedoniji, kao i doprinos promicanju prava manjinskih zajednica u Republici Sjevernoj Makedoniji, u skladu s europskim standardima.

Istovremeno, Sabor ZHRSM je pokraj usvajanja Godišnjeg izvještaja o radu Zajednice za 2022 godinu, Godišnjeg plana i programa rada Zajednice za 2023 godinu te Godišnjeg finansijskog izvještaja i Izvještaja Nadzornog odbora, izvršio i kadrovsko doekipiranje radnih tijela Zajednice u cilju jačanja kadrovskih kapaciteta.

ZNANSTVENI SKUP "ZAJEDNICE HRVATA U RSM" I PRAVNOG FAKULTETA "JUSTINIJANA PRVOG": FORMIRAN "CENTAR ZA PRAVNU ARGUMENTACIJU IVO PUHAN".

Predsjednica „Zajednice Hrvata u RS Makedoniji“ Nevenka Kostovska i dekan Pravnog fakulteta „Justinijan Prvi“ na UKIM Skopje prof. Dr. Sašo Georgievski, 12. listopada 2022. godine, u svečanoj dvorani Znanstveno-nastavnog vijeća Pravnog fakulteta su otvorili Znanstveni skup „Hrvati u visokom obrazovanju i kulturnom životu u Makedoniji u drugoj polovici 20. stoljeća“.

Istaknute su neraskidive veze Hrvatske i Makedonije kroz povijest, koje su posebno važne u kontekstu doprinosa hrvatskih profesora utemeljenju i razvoju pravne znanosti u Makedoniji u 20. stoljeću; a to su bili profesori: Ivo Puhan, Franjo Bačić; Rudolf Legardić, Konstatin Bastaić i Ferdo Čurlinović.

U okviru skupa, koji se organizira pod pokroviteljstvom "Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan

Republike Hrvatske" iz Zagreba, aktivni doprinos istom su dali profesori Pravnog fakulteta u Zagrebu: prof. Dr. Ivana Jaramaz Reskušić i prof.dr. Ivan Milotić. Također, aktivni doprinos radu znanstvenog skupa dao je i zamjenik ministra u „Ministarstvu političkog sustava i odnosa među zajednicama“ Džabir Doko, kao i zamjenik direktora Agencije za ostvarivanje prava zajednica Dželal Hodžić.

U isto vrijeme, na marginama Znanstvenog skupa, predsjednica Kostovska i dekan Georgievski otvorili su „Centar za pravnu argumentaciju – Ivo Puhan“ koji će aktivno doprinositi i poticati zajednička istraživanja i provedbu projekata za sadašnje generacije makedonske i hrvatske akademske zajednice a s ciljem postizanja europskih vrijednosti u suvremenom društvu.

prof. Dr GOCE NAUMOVSKI, REDOVITI PROFESOR PRAVNOG FAKULTETA „JUSTINIJAN PRVI“ SVEUČILIŠTA „SV. KIRIL I METODIJ“ U SKOPJU I PREDSTOJNIK INSTITUTA ZA RIMSKO PRAVO I PRAVNO-POVIJESNE ZNANOSTI

Poštovani prof. Naumovski,

1. Kako što je poznato makedonskoj javnosti, ZHRSM i Pravni fakultet su prošle godine potpisali „Memorandum o suradnji“. Koliki je značaj ovog Memoranduma za Hrvatsku manjinu u RS Makedoniji a s obzirom na fakt da već surađuju u izradi zajedničkih istraživačkih projekata u okviru programa i projekata dostupnih organizacijama Hrvata izvan Republike Hrvatske, kao i programa i projekata u RS Makedoniji za Hrvate i druge manjinske zajednice te na drugim programima domaćih i međunarodnih donatora?

Na početku želim izraziti veliku zahvalnost na prilici da vodim ovaj razgovor za „Hrvatsku Riječ, najstarijem i najutjecajnijem časopisu koji predstavlja glas Hrvata u Makedoniji i odražava snažna nastojanja hrvatske zajednice, kako u u smislu jačanja veza s domovinom i u pogledu unapređenja njihovog prosvjetnog, znanstvenog, kulturnog i političkog života i položaja u Makedoniji.

Budući da sam i sam hrvatskog podrijetla s očeve strane, osim istraživačkih motiva, imao sam i dodatni poticaj da se intenzivno uključim u znanstvene i akademске inicijative za jačanje suradnje između makedonskih i hrvatskih sveučilišta i znanstvenih institucija. Memorandum o suradnji između Zajednice Hrvata i Pravnog fakulteta proizašao je iz potrebe međusobne suradnje u svrhu intenziviranja i unapređenja obrazovanja i znanosti u području pravnih, političkih i komunikoloških znanosti, a uzimajući u obzir povijesni doprinos uglednika

profesora pravnih znanosti podrijetlom iz Hrvatske, u osnivanju i razvoju Pravnog fakulteta „Justinian I.“ u drugoj polovici 20. stoljeća i njihovom doprinosu makedonskoj pravnoj znanosti.

Ovim Memorandom Zajednica Hrvata i Pravni fakultet „Justinian Prvi“ izražavaju spremnost na uspješnu suradnju koja će doprinijeti razmjeni iskustava, potvrđujući zajedničku opredijeljenost i interes za promicanje visokog obrazovanja, istraživačke i aplikacijske djelatnosti te suradnja s civilnim društvom u Makedoniji i Hrvatskoj.

Memorandum je već dao prve rezultate, tako da Pravni fakultet „Justinian Prvi“-Skopje i Zajednica Hrvata surađuju i pružaju međusobnu podršku u organizaciji seminara, znanstvenih skupova, okruglih stolova i dru-

gih vrsta događanja od zajedničkog interesa.

2. Za čitatelje „Hrvatske riječi“ i Hrvate u Makedoniji molimo potencirajte značaj organizacije i zaključaka „Znanstvenog skupa „Hrvati u visokom obrazovanju i kulturnom životu u Makedoniji u drugoj polovici 20. stoljeća“, uzimajući u obzir povijesni doprinos eminentnih profesora pravnih znanosti podrijetlom iz Hrvatske, u osnivanju i razvoju Pravnog fakulteta „Justinian Prvi“ u drugoj polovici 20. stoljeća i njihov doprinos makedonskoj pravnoj znanosti.

Neraskidive veze Hrvatske i Makedonije kroz povijest posebno su važne u kontekstu analize doprinosu istaknutih hrvatskih profesora raz voju znanstvenih disciplina iz područja prava u Makedoniji u dvadesetom stoljeću. Najbolji dokaz za to, su aktivnosti i rad nekoliko profesora iz Hrvatske na osnivanju i organizaciji nastave na Pravnom fakultetu „Justinian Prvi“, a u sklopu tih aktivnosti i stvaranju znanstvenog i stručnog kadra. U svojim svjedočenjima jedan od osnivača fakulteta prof. dr. Asen Grupčić kaže da je zajedno s Perom Korobrom zbog nedostatka nastavnog kadra dobio zadatak da obide pravne fakultete u bivšoj federaciji, gdje su dobili podršku i pomoć od profesora Ferde Čulinovića, Konstantina Bastaića, a kasnije su došli i u Makedoniju. Franjo Bačić i Ivo Puhan. Posljednja dvojica su ostala nekoliko godina (prof. Bačić), a prof. Ivo Puhan i do kraja svog radnog vijeka. Ovo svjedočanstvo bilo je poticaj da se u okviru znanstvenog skupa „Hrvati u visokom obrazovanju i kulturnom životu u Makedoniji u drugoj polovici 20. stoljeća“ istraže podaci i spoznaje o profesorima Ivi Puhanu, Franji Bačiću, Rudolfu Legardiću, Konstantinu Bastaiću i Ferdi Čulinoviću, koji su svojim radom pomogli u osnivanju i izgradnji makedonske pravne znanosti. Ujedno, skup je bio prilika da se istakne važnost i doprinos hrvatskih profesora kao poticaj za daljnja zajednička istraživanja i projekte sadašnjih generacija hrvatske i makedonske akademiske zajednice u cilju postizanja europskih vrijednosti u suvremenom društvu.

U ovom kontekstu, svi koji se bave odvjetništvom u Makedoniji i regiji dobro znaju ime i rad prof. dr. Ivo Puhana. Održavanje Govorničke (oratorske) večeri „Ivo Puhan“ na Pravnom fakultetu „Justinian Prvi“ Sveučilišta „Sv. Ćirila i Metodija u Skopju“, svake godine iznova

odaje počast njegovom djelu, njegovo je ime svijetlim slovima ispisano u spomen na makedonski narod. Predavanja prof. dr. Ive Puhana izazvao je divljenje pred studentima. Kao pravi znanstvenik i govornik, isticao je univerzalnost rimskog prava u stvaranju pravnih sustava u Europi i svijetu. Pravni instituti rimskog prava o kojima je govorio kao da su se pojavili u mislima studenata. U sjećanju brojnih generacija studenata prava ostala su njegova predavanja koja je držao u prepunim amfiteatrima gdje je vladala tišina, kada posebnom vještinom, znanjem i govorništvom STAROG RIMJANINA sa šarmom i sjajem pravog učitelja i odgojitelja prenosi svoja znanja i razmišljanja studenata. Među studentima, osim studenata prava, bili su i studenti drugih fakulteta. Može se zaključiti da želje i razmišljanja hrvatskih profesora u Makedoniji stvaraju neraskidivi most prijateljstva, suradnje i razumijevanja.

Dali otvaranje „Centra za retoriku i pravnu argumentaciju prof.dr. Ivo Puhan“ će aktivno doprinositi i poticati zajednička istraživanja i provedbu projekata za sadašnje generacije makedonske i hrvatske akademske zajednice s ciljem postizanja europskih vrijednosti u suvremenom društvu?

Centar za retoriku i argumentaciju "Ivo Puhan" zajedno sa Zajednicom Hrvata u Makedoniji već radi na nekoliko projekata. Većina ih je u suradnji s eminentnim profesorima pravne retorike i pravne argumentacije Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, a ovom prilikom želim zahvaliti prof. Ivani Jaramaz Reskušić i prof. Ivanu Milotiću na iznimnom trudu koji ulažu u ostvarivanje nastavno-znanstvene, istraživačke i aplikativne djelatnosti centra.

Centar, zajedno sa Zajednicom Hrvata u Makedoniji, uspješno suradjuje i sa „Središnjim državnim uredom za Hrvate izvan Republike Hrvatske“, koji konstantno podržava projektne aktivnosti centra, koje uključuju organizaciju seminara, konferencija, edukacija i dr. znanstvena događanja, kao i izdavačka djelatnost vezana uz primjenu pravne retorike i pravne argumentacije, područja koja imaju iznimni značaj za pravnu znanost, posebice u kontekstu europskih integracija i izazova s kojima se naš pravni sustav suočava.

U tom smislu od Centra očekujemo blisku suradnju s javnim sektorom (uključujući i pravosuđe), poslovnom zajednicom i svim relevantnim dionicima u smjeru promicanja vladavine prava.

Ove godine je ZHRSM prvi put aktivno učestvovala u organizaciji 25. jubilarnih „Oratorskih večeri – Dr.Ivo Puhan“. Recite nam, nešto više o ovoj tradiciji Pravnog fakulteta u Skopju.

Prvih godina nakon osamostaljenja Pravnog fakulteta, snažno inspiriran govorničkim umijećem profesora rimskog prava - dr. Ive Puhana, čija su predavanja masovno posjećivali i studenti drugih fakulteta, u uvijek prepunom amfiteatru, kod prvih generacija studenata na fakultetu snažno se javila želja da pokažu svoje govorničko umijeće. Prema sjećanjima tadašnjih studenata, natjecanja u govorništvu – oratorstvu, počela su se organizirati daleke 1957./58., što je izazvalo veliko zanimanje fakultetske i šire javnosti. Sljedećih godina studenti govornici održavali su i govorničke večeri i natjecali se u retorici.

Nakon pauze od više od tri desetljeća 1996. godine, na inicijativu grupe entuzijasta pod vodstvom prof. dr. Mirjana Polenak Aćimovske i prof. dr. Dimitra Bajaldžieva i uz potporu tadašnjeg dekana prof. dr. Miodraga Micajkova i što je u potpunosti podržano od strane

uprave fakulteta, obnovljena su natjecanja studenata u govorništvu -oratorstvu, ista su se zadobila s stabilnim pozicijama između aktivnosti studenata i fakulteta. U to vrijeme - 2001. godine osnovan je i „Klub govornika-oratora“, kao studentska organizacija fakulteta.

Od tada do danas, govornička - oratorska večer, koja je odlukom Nastavno-znanstvenog vijeća dobila ime legendarnog profesora rimskog prava, vrsnog govornika, erudita i poliglota, pravog miljenika studenata prava, nastavlja postojati kao jedna od najbitnijih obilježja fakulteta. Glavni cilj organizacije govorničke - oratorske večeri je njegovanje lijepo riječi, njegovanje retorike. Ova vještina, koja se pojavila prije 2500 godina na Siciliji u vezi sa sporovima o vlasništvu nad zemljom, ima dinamičan povijesni razvoj. Retorika starogrčkog filozofa Gorgija, koja ukazuje da logos (rijec) ima moći činiti božanska djela, zaustaviti strah, smanjiti bol, izazvati radost ili suošćeće, u korijenu je retorike od davnina. Ali u srži retorike leži stajalište Marka Tulija Cicerona, konzula, odvjetnika, vojskovođe, odvjetnika koji se naziva kraljem govornika, po njemu je retorika ars bene dicere. Ništa manje važna nisu ni djela Aristotela, Demostenovi Filipiki, kao i moderne teorijske postavke za retoriku (kao što su Kenneth Burke i drugi). Retorika je danas simbioza između res i, verba, između onoga što se govori i kako se govori, pri čemu je govor tijela važan segment jednog dobrog govora. Najveći amfiteatar Pravnog fakulteta Justinijana Prvog, u prošlosti i sada premašen je da primi sve ljubitelje lijepo riječi, bilo da se radi o političkom govoru, govoru iz područja forenzičke ili epidektičke retorike. U prepunom amfiteatru svake godine u prosincu, navečer nasuprot Dana Pravnog fakulteta Justinijana Prvog, dok studenti razgovaraju i natječu se, na zidu iza kamina nalazi se slika prof. dr. Ive Puhana, koji kao da se čini se da slijedi učenike koji se natječu, govore prema retoričkim uputama i ciljevima koje je utemeljio Ciceron: docere, delectare, movere (De Oratore, 27.115).

„Govornička – oratorska večer Ive Puhana“ svake godine zauzima središnje mjesto u tiskanim i elektroničkim medijima, a često se prenosi u cijelosti. Ista afirmira Pravni fakultet „Justinianus Primus“, kao prvu visokoškolsku ustanovu koja je uvela ovakve organizacijske oblike njegovanja retorike (jer uspješan pravnik, kvalitetan politolog i snalažljiv novinar i menadžer za odnose s javnošću), prije svega mora biti dobar govornik.

Na kraju ovog razgovora želim izraziti neizmjernu zahvalnost predsjednici Zajednice Hrvata gđi Nevenki Kostovskoj na izvrsnim rezultatima koje postiže u upravljanju Zajednicom, tijelima upravljanja Zajednicom i svakako Dekanu Pravnog fakulteta "Justinian Prvi" prof. Saši Georgievskom i svim kolegama s Fakulteta za osnivanje centra, a posebno kolegama profesorima s Katedre za rimsko pravo na angažmanu u radu Centra: prof. Mirjani Polenak Aćimovskoj, prof. Vladi Bučkovskom i prof. Esin Kranli, koja je također izabrana za prvu ravnateljicu Centra za retoriku i pravnu argumentaciju "Ivo Puhan".

Uvjeren sam da će se i u budućnosti nastaviti uspješna suradnja Zajednice Hrvata i Pravnog fakulteta „Justinian I.“ kao dobar primjer uspješne znanstvenoistraživačke, obrazovne i aplikativne djelatnosti, što će omogućiti realizaciju novih projekata u kontekstu makedonsko-hrvatske zajedničke europske budućnosti.

NA PRAVNOM FAKULTETU „JUSTINIJAN PRVI“ UKIM-A Skopje ODRŽANA 25. JUBILARNA „ORATORSKA VEČER“ U ČAST PROF. DR. IVE PUHANA

Temeljem potписаног Memoranduma o suradnji s Pravnim fakultetom "Justinian prvi" u Skopju, Zajednica Hrvata u RS Makedoniji je prvi put aktivno učestvovala u organizaciji 25. JUBILARNIH „ORATORSKIH VEČERI“ u čast Prof. Dr. Ive Puhana, koja se održala 12.12.2022. godine na Pravnom fakultetu u Skoplju.

Osam studenata – oratora su predstavili svoje originalne govore. Devetčlana komisija sastavljena od profesora Pravnog fakulteta i za prvi put od predstavnika ZHRSM, imala je osobito teški zadatak valorizacije govora.

U jakoj konkurenciji pobjednik je bio Danilo Krstovski, student Pravnog fakulteta u Skoplju.

Učešćem u ovom već tradicionalnom projektu, ZHRSM planira i dalje svestrano podržavati aktivnosti vezane za odbilježavanje važnih povijesnih ličnosti iz Hrvatske, a niz prizmu već otvorenog „Centra za retoriku i pravnu argumentaciju prof. Dr. Ivo Puhan“ pri Pravnom fakultetu u Skoplju.

27. FORUM HRVATSKIH MANJINA U ORGANIZACIJI „MATICE HRVATSKE“ U ZAGREBU

TEMA: MEDIJI I HRVATSKE MANJINSKE ZAJEDNICE

Predstavnici ZHRSM, predvođeni Potpredsjednikom Nenadom Živkovićem, prisustvovali su 25.studenog 2022 godine, na 27. forumu hrvatskih manjina u organizaciji „Matica Hrvatska“ na temu: „Mediji i hrvatske manjinske zajednice“.

Prezentacija na Forumu, Predsjednice ZHRSM Nevenke Kostovske, koju je obrazložio Živković, ističe da Hrvatska zajednica u RS Makedoniji ima vrlo dobru suradnju s medijima. Navodi da mi, kao Zajednica, medije gledamo kao partnera preko kojih komuniciramo s javnošću. Kao manjina u RS Makedoniji djelimo četiri vida javnosti (ciljne grupe):

1. Hrvati koji žive i rade u Makedoniji
2. Opća javnost u Makedoniji, odnosno svi njeni građani
3. Hrvatska, kao naša domovina
4. Hrvati u drugim državama kao iseljeništvo i dijaspora.

U prezentaciji je istaknuto da ZHRSM je zainteresirana da, realizirane aktivnosti u okviru Godišnjeg plana rada Zajednice, budu dostupne svim navedenim vidovima javnosti, da se pravilno i navremeno informiraju za sve naše aktivnosti, za našu suradnju sa partnerima i svakako o ostvarivanju naših ciljeva i misije naše Zajednice.

Istovremeno, potencira da sukladno Zaključcima „Međuvladinog mješovitog odbora“ Hrvatske i Makedonske Vlade, s godinama se provlači pitanje organiziranja posebne emisije na hrvatskom jeziku na jednom od programa Javnog servisa – Makedonske televizije. Operativno sprovođenje istog, je za kritiku. Iz navedenog razloga je neophodno potrebna direktnija i sadržajnija suradnja s Hrvatskom televizijom. Poznato je da Hrvatska televizija po svojoj prirodi aktivnosti pokriva sve aktivnosti Hrvata u iseljeništvu i dijaspori i da je on naš prozor u svijet pre-

ma našim Hrvatima diljem svijeta. Privatni mediji, poznato je, jure za gledanošću, za atrakcijom, za senzacijom... da bi zbog gledanosti istih, imali više komercijalnih reklama i realni izvor prihoda.

Po završetku 27. foruma manjina, „Matica Hrvatska“ je objavila sljedeće zaključke, koje izvorno prenosimo:

1. Potičemo HRT, javni medijski servis RH, na pojačanu suradnju sa znanstvenom zajednicom u stvaranju programa namijenjenih hrvatskim manjinskim zajednicama i o hrvatskim manjinskim zajednicama.
2. Istimemo važnost širenja mreže suradnika u manjinskim zajednicama na medijskim programima namijenjenima Hrvatima izvan Republike Hrvatske s naglaskom na mlade i korištenje digitalnih, društvenih mreža.
3. Istimemo potrebu medijske edukacije u hrvatskim manjinskim zajednicama, pri čemu HRT može imati važnu ulogu (npr. mentorski programi i sl.).
4. Naglašavamo potrebu osiguravanja prisutnosti televizijskih sadržaja hrvatskog javnog medijskog servisa u zemljama u kojima žive hrvatske manjine. Posebno ukazujemo na problem ugovaranja prijenosa programa s kabelskim operaterima.
5. Financiranje medija hrvatskih manjinskih zajednica prvenstveno je obveza država i sredina u kojima ove žive. Izostanak takvog financiranja ugrožava njihova temeljna prava.
6. Mediji imaju ključnu ulogu u održavanju jezičnih kompetencija na hrvatskom jeziku unutar manjinskih zajednica.
7. Hrvatske manjinske zajednice moraju biti prisutnije u medijskom prostoru zemalja u kojima žive.

RADNI SASTANAK DELEGACIJE ZHRSM U ZAGREBU, S ALEKSANDROM TOLNAUEROM PREDSJEDNIKOM „SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE REPUBLIKE HRVATSKE“

Na molbu Zajednice Hrvata u Republici Sjevernoj Makedoniji, u prostorijama Savjeta za nacionalne manjine predsjednik Savjeta Aleksandar Tolnauer održao je 23. studenoga 2022. radni sastanak s delegacijom u sastavu: Nenad Živković, Žarko Kamčev i profesor Pravnog fakulteta u Skoplju i bivši premijer makedonske vlade prof dr. Vlado Bučkovski. Članovi delegacije izvijestili su o pozitivnim pomacima koji su u području sufinanciranja udruge i prateće legislative ostvareni u proteklih godinu dana od kada je delegacija bila na prvom radnom sastanku zbog čega je zahvalio na jasnim smjernicama vezanim uz sustav finansiranja kulturne autonomije nacionalnih manjina. Razgovaralo se o ulozi Savjeta za nacionalne manjine u promicanju sudjelovanja nacionalnih manjina u javnom životu Republike Hrvatske, kao i u procesu integracije pripadnika manjina u hrvatsko društvo s jedne strane, te stvaranju uvjeta za očuvanje kulturnog i nacionalnog identiteta s druge strane. Vezano

uz suradnju s Vladom Republike Hrvatske čijom je političkom voljom i potezima ostvaren vidljivi napredak u stvaranju tolerantnijeg ozračja i u ostvarivanju manjinskih prava, predsjednik je Savjeta upoznao članove delegacije s povećanjem sredstava za programe kulturne autonomije u 2023. godini. Dogovorena je daljnja suradnja Savjeta za nacionalne manjine sa Zajednicom Hrvata u RS Makedoniji.

I OVE GODINE U RADOST DJECI – „SV.NIKOLA U PROSTORIJAMA ZHRSM“

Blagdan Svetog Nikole oduvijek zauzima posebno mjesto u tradiciji Hrvata i Hrvatskog naroda u Makedoniji. Dan ovog zaštitnika pomoraca, putnika, djevojaka i djece Hrvati u Makedoniji obilježavaju već tradicionalnom podjelom paketića najmlađima. Niti ova godina u tome nije bila iznimka. U prostorijama Zajednice Hrvata u Skoplju okupilo se tako više od stotinu djece u pratinji roditelja. Nenad Nemet, predsjednik Ogranka Skopje ZHRM i glavni organizator manifestacije pozdravio je okupljene te najavio program namijenjen djeci i roditeljima koji su pripremili polaznici Hrvatske nastave u Skopju uz pomoć svoga nastavnika Marka Pavelića. Bogati program otvoren je kratkim edukativnim predavanjem o samom blagdanu sv. Nikole. Ivana Marčevska okupljenima je predstavila neke zanimljivosti iz života ovog važnog svecu, te raznolike običaje kojim se ovaj blagdan obilježava u Hrvatskoj i drugim europskim zemljama.

Najmlađi polaznici Hrvatske nastave – Davor Alebić, Niko Rupić i Josip Radetić, pripremili su pri-

ZHRSM OBILJEŽILA BLAGDAN SVETOGL NIKOLE IGROKAZOM, RECITALIMA, GLAZBOM I PODIJELOM PAKETIĆA NAJMLAĐIMA

godne pjesmice o svetom Nikoli koje su izrecitirali publici uz gromoglasni aplauz. Nešto duže pjesme i literarne tekstove vezane za ovaj blagdan predstavili su Evgenija Klea, Doaga Buova, Branislav Pelikon i Martin Ivanović. Izniman glazbeni program pripremili su mladi glazbenici među polaznicima hrvatske nastave. Tako su okupljeni imali prigodu čuti i Evgeniju Kleu na flauti i Branislava na saksofonu, te iznimnog mladog hrvatsko-makedonskog glazbenika Marija Nemeta na trubi. Cijeli program okrunjen je prigodnim zabavnim igrokazom koji su izveli polaznici nastave. Okupljeni su imali priliku saznati kakvi problemi muče modernog svetog Nikolu kojega je glumio Leonard Nemet, te njegove pomagače

Ivu Kunovsku, Anisiju Naumosku i Marija Alebića kada se krampusov bug nađe u Nikolinoj aplikaciji s dobrom djecom. Unatoč ometanju party krampusa, Tomislava i Mihaila Stojanova, pomagači su ipak uspjeli pomoći Nikoli te su djeca i ove godine dobila svoje darove. Nakon podijele paketića uslijedio je domjenak sa sokom, pizzom i druženje kako djece tako i odraslih koje je uz dobru atmosferu, smijeh i veselje obilježilo i uzbuđenje zbog predstojećeg polufinala Svjetskog nogometnog prvenstva u Kataru u kojem će se Hrvatska suočiti s Argentinom, a koje će dakako i veliki i mali navijači iz Makedonije pratiti vatrenim navijanjem za svoju drugu domovinu. Na kraju moramo dodati da je ovo jedan od najbitnijih projekata zajednice, jer opstanak Hrvata u Makedoniji ovisi od ovih mališana, t.j od trećeg i četvrtog naraštaja Hrvata u Makedoniji. Naravno da cijeli ovaj događaj ne bi bio moguć bez finansijske potpore Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, na čemu smo neizmjerno zahvalni.

ZHRSM – OGRANAK SKOPJE ORGANIZIRAO „PJESNIČKOM RIJEČJU-STOP NĀSILJU NAD ŽENAMA“

U organizaciji ZHRSM-Ogranak Skopje, a u suradnji s Organizacijom žena Grada Skopja, Domom Kulture „Kočo Racin“ i s obraćanjem katedralnog župnika Patera Vinka Maslača, krajem Studenog 2022 godine, u Domu Kulture „Kočo Racin“ održana je Pjesnička večer „Pjesničkom riječju-Stop nasilju nad ženama“ a pod moderatorstvom Ljerke Toth-Naumove.

„NOMADSKA PLESNA AKADEMIJA HRVATSKA“ GOSTOVALA U SKOPJU OBLIK OSVIJEŠTENOG ZAJEDNIŠTVA KROZ PRIMARNI PLES

Mi zaljubljenici u umjetnost, osobito onu povezanu sa suvremenim plesom, prisustvovali smo prikazivanju baletskog projekta "Predstava koja nastaje" u produkciji Nomadske plesne akademije Hrvatska u sklopu Internationalnog festivala "Mladi otvoreni teatar" u Skopju. Hrvati koji žive u RS Makedoniji imali su priliku pogledati izvrsnu koreografiju i izvedbu divnih plesačica - Koraljke Begović, Aleksandre Janeve Imfeld, Mie Kevo, Larise Lipovac Navojec, Nives Soldićić, Melite Spahić Bezjak i Irme Unušić. Od prvih trenutaka shvatili smo da je ova predstava rađena s puno pažnje i ljubavi i svi smo bili očarani divnim pokretima nekoliko plesačica koje su ujedno i autorice projekta.

Ove izvrsne umjetnice kroz fantastično osmišljenu koreografiju osvrću se na zajedništvo, njegovo postojanje, ispituju ga, a na trenutke i negiraju. No kako se predstava odvija uviđamo da prisustvujemo afirmaciji i prihvaćanju svih međusobnih različitosti koje se uvijek nastoje transformirati kao snaga u samom procesu nastajanja zajedništva. Taj vječiti i kontroverzni pojam nastajanja samih nas i svega okolo nas, ne samo što usmjerava umjetničke tokove nego, također kroz ovaj projekt postaje i idea, pokretač, moć i novi princip stvaranja univerzuma.

ČAROBNI SKLAD RAZLIČITOSTI "PREDSTAVE KOJA NASTAJE"

U predstavi je korišteno tek nekoliko scenografskih elemenata međutim samo tako smo mogli u punini osjetiti razigranu scensku maštu, kvalitetu pokreta, ogromne geste, fenomenalno svladavanje i iskorištavanje prostora i svakako neopisivu magiju stvaralaštva i zanimljivu ilustraciju filozofije cijele price. Plesne pokrete koji smo uživali gledati na sceni, kao da su bili kodirani za osvajanje srca nas gledatelja koji smo bili opčinjeni šarmom i izvrsnosti plesnog govora i nevjerojatne kontrole svakog pomaka na sceni, te neočekivane erupcije energije zajedništva. Jednostavno dizajnirana kostimografija odgovara plesu i koreografiji predstave koja uvjerljivo i lagano prenosi sumnje, velike konfirmacije i izazove na sceni, a vanjska narušavanja odslikavaju se kao iskustvo transparentnog entiteta u postojanoj akciji.

PREDSTAVLJAMO ZASTUPNIKE REPUBLIKE HRVATSKE U EVROPSKOM PARLAMENTU: KARLO RESSLER

Rođen u Zagrebu, Magistrirao Pravne Nauke 2013. godine na Sveučilištu u Zagrebu i jedan od najboljih studenata generacije. Doktorirao na „Max Planc institutu za međunarodno kazneno pravo“ u Freiburgu. Radio kao asistent na Pravnom fakultetu i kao asistent eurozastupniku Plenkoviću. 2016. postaje Savjetnik Predsjednika Vlade Republike Hrvatske, a 2019. na europskim izborima u RH predvodi listu HDZ-a, te je izbran za zastupnika u Europskom Parlamentu. U dva mandata je bio Potpredsjednik Mladeži Europske pučke stranke (epp) i glavni pregovarač Parlamenta za europski proračun, član Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove te potpredsjednik posebnog Odbora za umjetnu inteligenciju. Središte njegovog parlamentarnog rada su proračun, migracijska pitanja i digitalna tranzicija. Oženjen i otac dvije kćeri i sina.

I pored golemih obveza u Europskom Parlamentu, Hrvatski zastupnik Ressler, već dvije godine po redu, s zadovoljstvom prima izaslanstvo ZHRSM u svom uredu u Briselu, gdje se razmjenjuju informacije i utvrđuje buduća zajednička suradnja. Istovremeno, Zastupnik Ressler je objavio promotivnu brošuru „Za snažnu i ravноправnu Hrvatsku u sigurnoj Europi“ u kojoj je svoje ponosno mjesto našao i članak s radnog susreta s izaslanstvom ZHRSM. Očekuje se, ove godine, a u okviru projektnih aktivnosti Zajednice da i Zastupnik Ressler posjeti Zajednicu Hrvata u RS Makedoniji.

RADNA POSJETA PREDSTAVNIKA ŠIBENSKO KNINSKE POLICIJSKE UPRAVE

vica Kostanić, zamjenik ravnatelja Šibensko kninske policijske uprave i Dragan Vlah hrvatski pripadnik IPA, početkom prosinca 2022. godine, održali su stručno predavanje u Centru za obuku makedonske policije, izvršili posjet kontigentu hrvatskih policajaca u Gevgeliji koji su angažirani u okviru projekta FRONTEX, a na marginama aktivnosti, održali i radni sastanak sa predstavnicima Predsjedništva ZHRSM, predvođenim Nenadom Živkovićem, Podpredsjednikom Zajednice.

U ugodnom i prijateljskom razgovoru u prostorijama Zajednice Hrvata u Skopju, Kostanić i Vlah su upoznali rukovodstvo Zajednice sa svojim aktivnostima posebno naglašavajući suradnju makedonske i hrvatske policije tijekom ljetne sezone gdje na području Šibensko-kninske Županije gdje makedonski policajci pomažu svojim hrvatskim kolegama u tzv. "ljetnim patrolama". Predstavnici Zajednice su istakli dosadašnjuu odličnu suradnju s predstvincima Lokalne samouprave Šibenika I s gradonačelnikom Burićem, kao I s predstvincima "Hrvatsko-makedonske Tangente" koja djeluje u Šibeniku. Istovremeno su prezentirane aktivnosti zajednice, koje su od vitalnog značaja za poboljšanje položaja Hrvata u Makedoniji, za što se očekuje podrška Hrvatskih institucija.

Tijekom boravka u Skopju, prijatelji iz Šibenika, kao specijalni gosti Zajednice, prisustvovali su i zajedničkom praćenju nogometne utakmice Hrvatske nogometne reprezentacije sa svjetskog nogometnog prvenstva u Katru 2022., gdje smo zajednički podrili naše "Vatrene".

POVIJESNI USPJEH HRVATSKE NOGOMETNE REPREZENTACIJE NA SVJETSKOM PRVENSTVU – KATAR 2022

Hrvatska nogometna reprezentacija ponovno je oduševila svijet i osvojila brončanu medalju na Svjetskom prvenstvu u Kataru. Luka Modrić dobio je Brončanu loptu kao 3. najbolji igrač Prvenstva.

Hrvatska nogometna reprezentacija pobijedila je Maroko 2:1 i osvojila treće mjesto na svjetskoj smotri u Kataru, uzevši tako svoju treću medalju u samo 24 godine!

Nakon povijesne bronce na svjetskoj premijeri 1998. godine te veličanstvenog srebra 2018. godine, Vatreni su ponovno oduševili nogometni svijet te se iz Katara kući vraćaju s broncom, također zlatnog sjaja!

Tim povodom, Predsjedništvo ZHRSM, u prostorijama Zajednice, organiziralo je redovno praćenje svih utakmica Hrvatske nogometne reprezentacije. Ugodno druženje, ponovni susreti članova i prijatelja Zajednice, i sjajan rezultat, ostavili su neizbrisiv trag svim prisutnim i omogućili nezaboravne trenutke radosti ! Bravo Vatreni, bravo za članove Zajednice!!

TRADICIONALNI BOŽIĆNI I PREDNOVOGODIŠNJI KONCERT ČLANOVA ZHRSM

Iove godine Predsjedništvo ZHRSM, je već tradicionalno organiziralo Predbožično i Prednovogodišnje druženje članova i prijatelja Zajednice. Na koncertu, pod izvedbom glazbenika „Duo Morotov“ se osjećao duh ljubavi, zajedništva i radosti, uz Hrvatsku glazbu. Predsjedništvo, delegati Sabora i članovi Zajednice uspjeli su se otrgnuti od svakodnevnice, proslaviti realizaciju aktivnosti tijekom 2022. godine i čestitati si Božić i Novu godinu, s željom za dobro zdravlje, duhovni mir, slogu i zajedništvo.

MHD-HRVATSKI KULTURNI CENTAR,,MARKO MARULIĆ''BITOLA – ORGANIZIRAO BOŽIĆNI I NOVOGODIŠNJI KONCERT – GOSTOVANJE VOKALNOG SASTAVA „BATUDA“-DUGI RAT

UKulturnom centru u Bitoli, Makedonsko-hrvatska udruga i Hrvatski kulturni centar „Marko Marulić“, u suradnji s Kulturnim centrom iz Bitole, organizirali su Božićno-novogodišnji koncert, koji ova hrvatska udruga tradicionalno organizira svake godine na zadovoljstvo svih ljubitelja klapskog pjevanja u gradu pod Pelisterom. Ovaj su put gosti iz Hrvatske bili članovi dalmatinske muške klape „Batuda“ iz Dugog Rata. „Ovo je nastavak tradicije MHD „Marko Marulić“, rekao je Branko Maretić, predsjednik Hrvatskog kulturnog centra. Na kraju je čestitao ulazak Hrvatske u šengensku zonu i plasman hrvatske reprezentacije na svjetskom nogometnom prvenstvu. U publici su, kao i na svakom događanju, bili Hrvati koji žive u Bitoli, ali i bitoljčani koji poštuju hrvatsku pjesmu i kulturu, a obratila im se i hrvatska veleposlanica Nives Tiganj. Gradonačelnik Bitole Toni Konjanovski istaknuo je kako mu je dragو što je nastavljena tradicija koju je uspostavio predsjednik udruge Branko Maretić da se u Bitoli prezentira klapska kultura i pjesma. Članovima klape „Batude“ ovo je bio prvi samostalni koncert u Makedoniji.

Tijekom koncerta "Batude" prikazan je bio i kratki dokumentarni film koji je prikazao sve ljepote Dugog Rata. Večer je protekla u prekrasnom ambijentu, a svi su nazočni zajedno pjevali i uživali. Nakon koncerta, u restoranu "Premier - Centar" održao se božićni domjenak ove udruge na kojem su razmijenjeni dsrovi i dogovoreni novi nastupi, a gosti su i ovoga puta uživali u prekrasnim izvedbama muške dalmatinske klapa.

Manifestacija se održala u suradnji s Centrom Kulture Bitola, uz potporu Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske kao i Gradonačelnika grada Bitole. Domaćin je gostima obezbijedio posjet Gradskom muzeju, Antičkom lokalitetu „Herakleja Linkestis“, kao i na više značajnih znamenitosti grada Bitole i Ohrida.

ODRŽAO SE TRADICIONALNI BOŽIĆNI SAJAM

Božić je jedan od najznačajnijih i najradosnijih blagdana. Advent je vrijeme koje je ispunjeno Božićnim duhom, a taj duh stvaraju naša ljubav u srcima i to ona ljubav koju Isus daje. Božić je vrijeme darivanja. Zato se i ove godine vođeni tim povodom održao tradicionalni humanitarni Božićni sajam u nedelju 11 prosinca 2022. godine u Katoličkoj crkvi, a u organizaciji Makedonskog karitasa i župe „Presveto Srce Isusovo“ u Skopju.

Osjećaj topline unatoč velikoj hladnoći koje je obilježe zime nije poljuljalo srca i malih i velikih da uzmu učešća u njemu. Učestvovali su predstavnici velepo-

stanstva, hrvatskih tvrtki, vjernici i svi ljudi dobre volje. Sajam je sadržao od svega po nešto: od tradicionalnih božićnih kolačića kojima su se djeca najviše veselila i razdragano smijala do božićnih motiva i raznih novogodišnjih ukrasa. Na sajmu se osjećao duh ljubavi, zajedništva i radosti. Svi su željeli da daruju sto više sebe kako bi pomogli onima kojima je pomoći potrebna.

Najzanimljivije je da su svi koji su nazočili Božićnom sajmu govorili jedno isto, da to što rade rade u ime Božje ljubavi koja je ispunila njihovo srce i da od svega onog što im je darovano od Boga žele darivati ljudima u potrebi.

KROZ HRVATSKU UZ PJESMU I TAMBURU"

NASTUP TAMBURAŠKOG ORKESTRA KUD "ŠUBIĆ" NOVSKA, REPUBLIKA HRVATSKA

Zajednica Hrvata u RS Makedoniji, je bila domaćin koncertnog nastupa KUD-a „Šubić“, Novska, u Skopju, 12.11.2022 u Salonu „KO-RA“ u Skopju.

KUD „ŠUBIĆ“ Novska, je društvo predano učenju i očuvanju zavičajne narodne baštine, izvornih pjesama i plesova te očuvanja i prikupljanja zavičajnih slavonskih narodnih nošnji novljanskoga kraja. Istovremeno su izveli pjesme i plesove iz drugih krajeva Hrvatske kao što su plesovi Moslavine, Posavine, Prigorja, Međimurja, Podravine, Slavonije i stari splitski plesovi. Tamburaški orkestar KUD-a sastoji se od polaznika različitih generacija ali istog glazbenog dosegaa u izvođenju tamburaških melodija, koji su svakako bili interesantni svim generacijama Hrvata u Makedoniji, a sigurni smo da su i osvježili prostor kulturnih događanja u Skopju. Gosti iz Novske su imali rijetku priliku prisustvovati misi u Katoličkoj katedrali „Presveto srce Isusovo“ u Skopju, a koju je toga dana (13.11.2022 godine) direktno prenosila i HRT na svom 1. programu.

LJEPOTE HRVATSKE

ČAKOVEC

BUZET

